

Sygn. akt I ACz 1895/14

POSTANOWIENIE

Dnia 4 listopada 2014 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział I Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący : SSA Hanna Nowicka de Poraj

Sędziowie : SA Barbara Górczanowska

: SA Robert Jurga - sprawozdawca

Protokolant : -----

po rozpoznaniu w dniu 4 listopada 2014 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Zakładu (...) w K.

przeciwko Narodowemu Funduszowi Zdrowia – (...) Oddział Wojewódzki w K.

o ustalenie

na skutek zażalenia strony powodowej na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie Wydział I Cywilny z dnia 27 sierpnia 2014 r., sygn. akt I C 1527/14

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił wniosek powoda o udzielenie zabezpieczenia roszczenia. W jego uzasadnieniu wskazano, że strona powodowa uprawdopodobniła roszczenie. Wskazała również na interes prawny, przy czym nastąpiło to w części uzasadniającej interes w zabezpieczeniu (interesem jest chęć zakończenia sporu i uniknięcia sporów w przyszłości). Strona powodowa wskazała również, że strona pozwana chce dokonać potrącenia i w przypadku jego dokonania straci interes prawny w wytoczeniu powództwa o ustalenie. Sposób zabezpieczenia jest dopuszczalny a strona powodowa ma również interes prawny w zabezpieczeniu. Sąd Okręgowy nie znalazł jednak podstaw do zabezpieczenia roszczenia, albowiem wnioskowany sposób zabezpieczenia w żaden sposób nie zabezpieczy roszczenia strony powodowej, a tym samym będzie on obciążał stronę pozwaną ponad miarę. Ta będzie mogła dokonać potrącenia dopiero wtedy, gdy staną się wymagalne wierzytelności strony powodowej. Na dzień dzisiejszy, z pozwu wynika, że nie ma wymagalnych wierzytelności. Zatem nie ma żadnego zagrożenia dla strony powodowej, bo pozwany i tak nie może dokonać potrącenia. W konsekwencji należy stwierdzić, że zabezpieczanie roszczenia poprzez ustanowienie zakazu potrącania jest zbędne. W przypadku, gdy wierzytelności strony powodowej staną się wymagalne, to straci on interes prawny w żądaniu ustalenia nie istnienia zobowiązania. Roszczenia obu stron będą wymagalne i w przypadku sporu każdy będzie mógł sędownie dochodzić swoich roszczeń. Należy podkreślić, że sama chęć rozstrzygnięcia sporu nie jest wystarczającą przesłanką do uznania, że strona ma interes prawny w roszczeniu o ustalenie. Ta chęć musi mieć związek z jakimiś konkretnym i uzasadnionym interesem prawnym strony powodowej. W przedmiotowej sprawie Sąd Okręgowy uznał, że powód ma interes w żądaniu ustalenia, ponieważ w

przyszłości grozi mu potrącenie z jego wierzytelnościami i chce tego uniknąć. Jednakże jeżeli jego wierzytelność stanie się wymagalna to strona pozwana zapłaci, albo nie. Jeżeli nie zapłaci, to strona powodowa będzie mogła dochodzić roszczenia o zapłatę. Po powstaniu wymagalności roszczeń strony powodowej, hipotetyczna możliwość potrącenia nie będzie już stanowiła interesu w wytoczeniu powództwa o ustalenie. Tym samym roszczenie powodowej straci status uprawdopodobnienia roszczenia.

Od powyższego postanowienia zażalenie złożyła strona powodowa zaskarżając jej w całości i domagając się jego zmiany poprzez uwzględnienie wniosku o udzielenie zabezpieczenia oraz zasądzenie na jej rzecz od strony pozwanej kosztów postępowania zażaleniowego.

W uzasadnieniu zażalenia strona powodowa odwołując się do zasad wedle, których rozlicza się ze stroną pozwaną zarzuciła, że co miesiąc powstaje po stronie powoda wierzytelność wobec pozwanego o zapłatę za świadczenia wykonane w miesiącu poprzednim i strona pozwana jak dotąd co miesiąc reguluje te świadczenia. Po zakończeniu procedury odwoławczej przez Prezesem Narodowego Funduszu Zdrowia co nastąpiło w dniu 12 sierpnia 2014 r. strona pozwana ma prawo w każdej chwili potrącić należności ustalone w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 18 grudnia 2013 r. z wierzytelnościami strony powodowej. Do czasu ewentualnego potrącenia strona powodowa ma interes prawny w żądaniu ustalenia. Dopiero gdy strona pozwana dokona potrącenia, strona powodowa utraci interes prawny w żądaniu ustalenia, gdyż będzie miała roszczenie o zapłatę. Decydujące znaczenie powinna mieć chwila obecna tj. fakt, że obecnie stronie powodowej roszczenie przysługuje, nie zaś spekulacje czy takie roszczenie będzie mu przysługiwać w przyszłości. Brak zabezpieczenia spowoduje, że powód nie będzie mógł osiągnąć swojego celu w procesie, bowiem na skutek potrącenia przez wierzyciela jego wierzytelności, utraci interes prawny, a tym samym roszczenie. Nie można jednak uznać, że skoro na skutek ewentualnego potrącenia stronie powodowej będzie przysługiwać roszczenie o zapłatę, to w chwili obecnej nie może żądać ustalenia nieistnienia wierzytelności strony pozwanej. Wszak powód ma prawo w każdym momencie żądać ustalenia swojej sytuacji prawnej. Brak zabezpieczenia doprowadzi do nieodwracalnych szkód bowiem powód na skutek potrącenia utraci bieżące przychody.

W złożonej odpowiedzi na zażalenie strona pozwana domagała się jego oddalenia i zasądzenia kosztów postępowania zażaleniowego

Sąd Apelacyjny zważył co następuje

Zażalenie strony powodowej jest nie jest uzasadnione i nie może skutecznie wzruszyć prawidłowego rozstrzygnięcia Sądu I instancji.

Zgodnie z art. 730 Kpc w każdej sprawie cywilnej można domagać się udzielenia zabezpieczenia. Sprawy wywołane powództwami o ustalenie prawa lub stosunku prawnego nie stanowią w tym zakresie żadnego wyjątku. Także w tych postępowaniach może dojść do sytuacji, w której w chwili wydania orzeczenia merytorycznie rozstrzygającego sprawę będą miały miejsce takie zmiany w stanie faktycznym lub prawnym, które postawią wykonanie tego orzeczenia pod znakiem zapytania. Celem postępowania zabezpieczającego jest zapewnienie skuteczności tego orzeczenia. Dopuszczalność udzielenia zabezpieczenia nie oznacza nie może być jednak utożsamiana z obowiązkiem uwzględnienia wniosku w każdym przypadku. Niezależnie bowiem od zbadania podstawowych warunków zabezpieczenia, którymi są uprawdopodobnienie roszczenia i interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia (art. 730¹ § 1 i 2 Kpc) obowiązkiem sądu jest także sprawdzenie po pierwsze czy wskazany przez wnioskodawcę sposób zabezpieczenia jest dopuszczalny z uwagi na rodzaj roszczenia (art. 747 Kpc i 755 Kpc) a po drugie czy nie prowadzi do zaspokojenia roszczenia (art. 731 Kpc) i czy z jednej strony udzielone zabezpieczenie zapewni uprawnionemu należyłą ochronę a z drugiej nie obciąży obowiązanego ponad potrzebę (art. 730¹ § 3 Kpc). Sąd przy tym związany jest żądaniem wniosku co do sposobu zabezpieczenia co oznacza, że jego dopuszczalność powinna być oceniana przez pryzmat konkretnych środków zabezpieczających. Taka analiza dokonywana w odniesieniu do wniosku zgłoszonego przez stronę powodową w niniejszej sprawie nie prowadzi do konstatacji o dopuszczalności udzielenia zabezpieczenia. Poza sporem jest to czy strona powodowa posiada interes prawny w wytoczeniu powództwa o ustalenie. Trafnie Sąd Okręgowy przyjął, że ta posiada także interes prawny w udzieleniu jej zabezpieczenia. Pomimo tego jej wniosek, z

uwagi na wskazywany przez nią sposób zabezpieczenia nie może zostać uwzględniony. Do zabezpieczenia roszczenia przez ustanowienie zakazu potrącania wierzytelności strony pozwanej z wierzytelnościami strony powodowej z tytułu udzielania świadczeń zdrowotnych konieczne jest przynajmniej uprawdopodobnienie istnienia wierzytelności strony powodowej, które mogły być przedmiotem potrącenia w rozumieniu art. 498 Kc. Strona powodowa tak w pozwie jak i w złożonym zażaleniu dla wykazania tych wierzytelności odwołuje się do swojego planu finansowego na rok 2014, w którym zakłada, że jej przychody z tytułu udzielania świadczeń opieki zdrowotnej w ramach umów z NFZ wyniosą ponad 21 milionów złotych. Powyższy dokument pozwala co najwyżej na przyjęcie, że po stronie powodowej istnieje nadzieja powstania wierzytelności w stosunku do strony pozwanej. Nawet gdyby uznać, choć na podstawie tego dokumentu nie ma żadnych podstaw po temu, że nie jest to nadzieja a już ekspektatywa powstania wierzytelności i tak po stronie powodowej nie ma wierzytelności, która spełniając wymogi art. 498 Kc mogła by zostać potrącona. Do oceny dopuszczalności zabezpieczenia, z uwagi na wnioskowany sposób zabezpieczenia potrzebne jest także wyjaśnienie w jaki sposób, kiedy i w jakiej sytuacji po stronie powodowej powstają wierzytelności względem strony pozwanej oraz jaka jest ich skala. Bez przedstawienia takich informacji nie ma możliwości oceny czy uprawnionemu zapewniona będzie należyta ochrona prawna a zobowiązany nie zostanie obciążony ponad potrzebę a jedynie podstawa do przyjęcia znacznego stopnia obciążenia strony pozwanej. Skoro informacje przedstawione przez stronę powodową nie pozwalają na ustalenie tych okoliczności, Sąd Okręgowy zasadnie oddalił jej wniosek o udzielenie zabezpieczenia.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd Apelacyjny uznając zażalenie za bezzasadne orzekł jak w sentencji postanowienia na zasadzie art. 385 Kpc w związku z art. 397 § 2 Kpc.

O kosztach postępowania zabezpieczającego rozstrzygnie sąd w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie, zgodnie z art. 745 § 1 Kpc.